

УДК 378.4(71)+364.46

МІЖНАРОДНІ ВОЛОНТЕРСЬКІ СТУДЕНТСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ УНІВЕРСИТЕТІВ КАНАДИ

Анна Підгаєцька

У пропонованій статті проаналізовано взаємозв'язок волонтерської діяльності із самореалізацією студента. Здійснено поділ студентських організацій Канади за рівнями їх функціонування. Значне місце приділено аналізу найбільших міжнародних студентських організацій університетів Канади в контексті їх діяльності. Окреслено заходи, що можуть сприяти збільшенню кількості студентів у лавах волонтерів. З'ясовано професійні якості майбутнього фахівця, які розвивають студенти, що активно займаються волонтерською діяльністю.

Ключові слова: волонтерська діяльність, Канада, кар'єрний та професійний розвиток, міжнародні студентські організації, самоврядування, благодійництво.

Аналіз проблем волонтерства в Україні показує, що волонтерський рух серед молоді набуває масового характеру в різних сферах діяльності: в освіті, охороні здоров'я, соціального захисту населення, у роботі служб для молоді тощо. Аналіз наукових джерел свідчить про наполегливий пошук ученими, соціальними працівниками оптимальних шляхів розвитку волонтерського руху в Україні [1], намагання вивчити сутність феномену «волонтер», особистісні та професійні потреби волонтерів, аби узагальнити накопичений досвід та розповсюджувати його.

З волонтерською діяльністю тісно пов'язана самореалізація студента. Відкриття феномену самореалізації підростаючої особистості – це нова сторінка педагогічної науки насамперед тому, що людині у процесі її формування і виховання надається новий статус – незалежної (самостійної), з високим творчим потенціалом особистості, яка перш за все має сподіватись на власні сили, розум, енергію [5]. Така педагогічна позиція особливо придатна для виховання здібних і обдарованих студентів. Надзвичайно багатий досвід у цьому прояві студентського дозвілля має Канада, про що свідчить велика кількість міжнародних студентських організацій [2].

Студентські організації, напрями їх діяльності досліджувався у працях канадських вчених, таких як: МакГресс, Дж. Ерлі, Є. МакКиллоп, Врум Ф. Кінгс, Пол Акселрод, Г. Джон, Дж. Броді, Г. Бенг, Дж. Бюрстін, Т. Пайн, Мерсер Колін, Г. Джонс, С. Менард, Л. Пенок, Р. Реінганс, С. Левіт та ін.; в Україні окремі аспекти цього питання розглядалися у працях І. В. Василенко, Р. П. Іващенко, О. Б. Сионьовської, Ю. В. Рарог, В. І. Павлюк, Н. В. Видишко, Л. О. Карпинської, Ю. Д. Заячук. Досягнення соціальної роботи та соціально-педагогічної науки у розробці теорії та практики основ волонтерського руху в Україні та

за кордоном висвітлювали: А. Капська, Р. Вайнола, І. Зверева, О. Безпалько, О. Карпенко, М. Доуел, П. Марш, Т. Рудякевич, В. Курбатова, Р. Лінч, Л. Коваль, Є. Холостова, С. Маккарлі, Г. Лактіонова, С. Попов та ін. Проблеми педагогічної підготовки студента до професійної діяльності знайшли відображення у наукових працях О. Безпалько, В. Бочарової, Б. Вульфова, І. Зверевої, Л. Міщик, В. Поліщук, І. Миговича, С. Харченка, А. Капської, Г. Лактіонової, Є. Холостової, О. Песоцької, М. Галагузової, Т. Веретенко та ін.

Мета цієї статті – охарактеризувати міжнародні студентські організації університетів Канади та обґрунтувати важливість їх діяльності.

За рівнем функціонування студентські організації університетів Канади поділяються на ті, що діють на:

- університетському рівні (у кожному вузі їх поділяють ще на організації, що діють в середині студентського містечка певного вузу та студентські організації, що діють поза його межами);

- провінційному рівні (сюди відносять основні студентські організації вузів певної провінції);

- національному або федеральному рівні: національна студентська фінансова асоціація (National Finance Student Association (NFSA)), федерація канадських студентів (Canadian Federation of Students), альянс студентських асоціацій Канади (Canadian Alliance of Student Associations);

- міжнародному рівні: міжнародна студентська організація (International Students Association), міжнародна студентська служба (Canadian International Student Services), канадська асоціація управління фінансовою допомогою студентів (Canadian Association of Student Financial Aid Administrators).

До числа найбільших студентських міжнародних організацій можна віднести наступні: Міжнародна амністія, Найкращі приятелі, Канадські жінки у підтримку миру, Рада по захисту особливих дітей, ДЕКА, Канадський корпус мрії, Enactus, Організація «Свободу дітям», Житло для людства, Серце до серця, Міжнародна асоціація з обміну технічним досвідом, Студентська асоціація з міжнародних досліджень, Міжнародна місія правосуддя, Студентська асоціація міжнародних відносин, Спільний успіх, Міжнародна Організація Миру, Світ придатний для життя дітей.

Міжнародна амністія (Amnesty International) – світова, некомерційна організація, що виступає на захист прав людей по усьому світі. Вона не має ні політичного, ні урядового зв'язку, але прагне досягти світового визнання прав людини, особливу увагу громадськості привертає до їх сурового порушення (збройні протистояння, ув'язнення, смертна кара, викрадення або зникнення людей, дискримінація, свобода слова, боротьба з тероризмом, розслідування міжнародних судових справ) [6].

Найкращі приятелі (Best Buddies) – міжнародна організація, що підтримує людей з розумовими розладами, проводить цікаві масові заходи протягом усього навчального року та допомагає їм краще адаптуватися у соціумі [7].

Канадські жінки у підтримку миру (Canadian Voice of Women for Peace) – це неурядова, не релігійна і не партійна організація, що надає жінкам можливість звертатися зі своїми питаннями як до урядовців національного рівня, так і міжнародних дипломатів, брати участь у конференціях ООН. Вони співпрацюють з комітетом ООН у справах жінок, складають позови, що стосуються вирішення питань порушень прав жінок; з якими звертаються до політичних лідерів країн на національному і світовому рівнях [8].

Рада по захисту особливих дітей (Council For Exceptional Children) – міжнародна організація, що налічує більше 35,000 членів. Вона займається адаптацією студентів з особливими потребами до навчання [9].

ДЕКА (DECA) є міжнародною організацією, яка готує лідерів та підприємців для успішної кар'єри в області маркетингу, фінансів, сфері управління та різних галузей промисловості. ДЕКА готує майбутнє покоління бути академічно підготовленими, професійно відповідальними, досвідченими керівниками, влаштовуючи тематичні конкурси і корпоративні заходи з професіоналами у своїй сфері [10].

Канадський корпус мрії (Dream Corps Canada) має за мету покращити умови навчання дітей, котрі мешкають у бідних сільських районах Китаю. Основне завдання цієї організації – допомогти дітям розвивати свій потенціал і вміння, що через погане фінансування та цілковитий брак ресурсів (підручників, зошитів, комп'ютерного обладнання) було практично неможливо. Канадський корпус мрій прагне якомога більше молоді залучати до участі у таких проектах, адже вони розвивають почуття соціальної відповідальності [11].

Enactus – це міжнародна неприбуткова організація, що об'єднує студентів, викладачів та представників бізнесу, які використовують силу підприємницької дії і покращують якість життя та життєвих стандартів людей з різними потребами. Під керівництвом наставників з університетів та бізнесу, студенти Enactus по всьому світу втілюють у життя проекти по розширенню людських можливостей. Цей досвід не тільки змінює їх життя, але й розвиває таланти [12].

Організація «Свободу дітям» (Free The Children) спеціалізується на допомозі дітям і підліткам в найбідніших країнах світу. Як зазначено на сайті організації, її цілями є «розширення прав і можливостей молодих людей, для усунення бар'єрів, які заважають їм бути активними громадянами своєї країни і світу». Під егідою «Свободи дітям» реалізується кілька масштабних проектів з будівництва шкіл, закладів охорони здоров'я, а також розвитку регіонів світу, зокрема забезпечення їх питною водою, санітарією і харчуванням. «Свобода дітям» здійснює пропаганду своєї діяльності, влаштовуючи масштабні заходи за участю знаменитостей. Спочатку організація фінансувалася за рахунок дітей під гаслом: «діти допомагають дітям». Пізніше до її фінансування долучилися «дорослі організації», студенти і приватні особи, надаючи гранти і допомогу в іншій формі. Основна мета цієї організації позбавити дітей і молодих людей думки, що вони безсилі і не можуть домогтися позитивних соціальних змін і поліпшення життя своїх однолітків. Свобода дітям – це та організація, що в повній мірі втілює у собі ідею: діти і молоді люди можуть бути лідерами сьогодення у розбудові більш справедливого і рівноправного світу.

Житло для людства (Habitat for Humanity) – це некомерційна організація, що планує та організовує щорічні поїздки у найвіддаленіші куточки світу, щоб допомогти людям збудувати гідне, безпечне житло [14].

Серце до серця (Heart 4 Heart) – благодійна організація, яка допомагає збирати кошти на лікування дітям з вродженими вадами серця [15].

Міжнародна асоціація з обміну технічним досвідом (International Association of Exchange for Technical Experience) – відправляє студентів за кордон на стажування з метою професійного зростання, практичного застосування навичок у роботі, у вищі навчальні заклади, що спеціалізується на основних засадах світової інженерії та міжкультурній комунікації. Студенти цієї організації частіше всього проходять так звану «інтернатуру» у країнах Європи та Азії [16].

Студентська асоціація з міжнародних досліджень (International Development Studies Students' Association) сприяє вирішенню питань зубожіння населення, боротьби з бідністю, соціальної нерівності, утиску людей по усьому світі. Студентська асоціація з міжнародних досліджень займається вирішенням таких завдань, як:

- можливості для кар'єрного та професійного розвитку, включаючи волонтерську діяльність, проведення систематичних масових заходів, ярмарок ваканцій для випускників та ін.;
- виступає своєрідним посередником між студентською радою організації міжнародних досліджень (IDS student body) та центром вагомих міжнародних досліджень (the Centre for Critical Development Studies);
- представляє потреби студентів на засіданнях виконавчої ради центру вагомих міжнародних досліджень, двічі на рік проводить форум організації міжнародних досліджень зі студентами та викладачами;
- допомагає з навчальним забезпеченням та наданням таких послуг, як перевірка есе, робота у наукових групах, обмін книгами та ін.;
- заохочує до участі у дружній, згуртованій спільноті молодих науковців, влаштовуючи проведення таких громадських заходів як «Вечірка жаклих светрів» (Ugly Holiday Sweater Party), «Тиждень читання» (the Reading Week);

Міжнародна місія правосуддя (International Justice Mission) – створена для того, щоб боротися з несправедливістю, політичними утисками та порушеннями прав людини [17].

Студентська асоціація міжнародних відносин (International Relations Students' Association) – легалізована на федеральному рівні, некомерційна організація, що має спеціальний консультативний статус при Економічній і Соціальній Раді Організації Об'єднаних Націй. IRSAM має широкий спектр подій і заходів, які орієнтовані на міжнародні відносини, співпрацю з ООН та волонтерську роботу, що проводиться як на місцевому рівні, та і за кордоном, а також пропагує багато соціальних програм у роботі з населенням, проводить конференції формату «Модель ООН» (Model UN conferences).

Спільний успіх (One Prosper) – канадська неприбуткова міжнародна організація, що має свої філії серед міжвузівських клубів. Її місія полягає у боротьбі з голодом, особливо на Півдні Індії, де люди потерпають від недоїдання та авітамінозу. Адже пустеля Тар є одним з найбільш бідніших регіонів Індії.

Води там настільки мало, що люди її п'ють навіть з резервуарів для збору дощової води. Засновники організації One Prosper вірять у те, що вирішення цієї глобальної проблеми людства можливе через інвестування малих підприємців – фермерів. Саме тому One Prosper закуповують системи крапельного зрошення, що доставляють невелику кількість води безпосередньо до самого кореня рослини. Таке устаткування допомагає фермерам ефективно використовувати запаси водних ресурсів, збільшити кількість врожаю, а також покращувати життєві стандарти людей упродовж довгого часу. Фермерам, що користуються системами крапельного зрошення вже вдалося збільшити свої статки на 50–70% з одного врожаю. В результаті, вони можуть годувати своїх дітей корисною їжею і витратити більше коштів на їх освіту.

Міжнародна Організація Миру (Organization for World Peace) націлена на вирішення ключових питань, таких як війна і міжнародна безпека. Саме з цією метою вона спонукає не лише окремих фізичних осіб, а також великі міжнародні установи, критично мислити щодо мирного врегулювання складних проблем, що турбують суспільство. OWP допомагає проходити реабілітацію окремим особам і сім'ям, які постраждали в результаті воєнних дій, допомагаючи їм відновити своє життя і реінтегруватися в суспільство. Протягом всього року OWP впроваджує міжнародні проекти, які спрямовані на підвищення якості життя людей, котрі проживають на зруйнованих територіях.

Світ придатний для життя дітей (World Fit For Children) є міжнародною, не релігійною, і не комерційною благодійною організацією, що покликана покращити життя дітей. World Fit For Children прагне до реалізації міжнародних проектів, що сприятимуть розвитку, поліпшенню якості освіти та зростанню благополуччя дітей в усьому світі.

Студентські організації нагадують студентам, що окрім навчання і відвідування занять є ще багато не менш цікавих видів діяльності, які розвивають лідерські навички, впевненість у собі, вміння вільно висловлювати свої думки перед публікою, вдосконалювати себе як гармонійну та самодостатню особистість.

Наразі вимоги до моделі фахівця змінюються, актуалізується набуття особистістю таких якостей, як толерантність, самостійність, відповідальність, новаторство, здатність до саморозвитку та ін. Саме ці якості виробляє, підтримує та розвиває у студентів участь у студентському самоврядуванні через таку його форму, як волонтерська діяльність [5].

Збільшенню кола тих студентів, хто прагне займатися волонтерською діяльністю можуть сприяти такі заходи:

- ✓ врахування досвіду роботи у волонтерських організаціях при працевлаштуванні;
- ✓ популяризація волонтерських заходів серед студентства і пересічних громадян; підвищення престижності зайняття волонтерською роботою;
- ✓ обмін досвідом волонтерської роботи на конференціях, семінарах; організація стажування в провідних соціальних службах, центрах;
- ✓ збільшення фінансування соціальних проектів, до реалізації яких залучається студентська молодь;

✓ посилення координації діяльності волонтерських студентських організацій і державних та недержавних інституцій (зокрема, завдяки створенню в регіоні інформаційно-аналітичного центру з проблем студентського волонтерського руху);

✓ розширення мережі студентських соціальних служб, центрів, які займаються наданням соціальних послуг;

✓ подолання негативного ставлення суспільства до проблем соціально вразливих верств населення, адже волонтерська діяльність розгортається наразі на фоні недостатньо позитивно налаштованої громадської думки щодо необхідності забезпечення підтримки соціально вразливих верств населення шляхом надання їм соціальних послуг.

Отже, в умовах дефіциту вільного часу, який усе більше відчуває сучасна людина, витрати власного дозвілля на волонтерську діяльність дозволяє собі тільки той, кого така діяльність приваблює з тих чи інших причин. У подальшому доцільно зосередити увагу науковців на з'ясуванні мотивації участі студентів у волонтерській діяльності, а також труднощів, з якими стикаються волонтери у своїй роботі; аналізі проблем волонтерського руху, які потребують першочергового вирішення; визначенні потреб волонтерів у послугах і навчанні.

У новаторській діяльності сучасного вищого навчального закладу розвиток студентського самоврядування стає його візитною карткою, оскільки відповідає цілям демократизації і гуманізації вищої освіти, завдяки чому студентство стає актором освітнього процесу, бере участь в формуванні освітньої політики і компетентностей майбутнього фахівця.

Список використаних джерел:

1. Грига І., Брижовата О., Дума Л., Лисенко О. Досвід волонтерської роботи та напрями її вдосконалення // *Соціальна робота в Україні: перші кроки* / Під ред. В. Полтавця. - К.: Вид. дім «КМ Academia», 2000. - С. 145-173.
2. Стеббинс Р. А. Свободное время: к оптимальному стилю досуга (взгляд из Канады) / Р. А. Стеббинс // *Социс.* - 2000. - № 7. - С. 64-72.
3. Молодь на порозі самостійного життя / Д. А. Дмитрук (кер. авт. кол.), О. О. Яременко, О. М. Балакірева та ін. - К. : Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2004. - 166 с.
4. Болотова А. К. Человек и время в познании, деятельности, общении / А. К. Болотова. - М.: ГУ ВШЭ, 2007. - 283 с.
5. Эрнандес К. К. Студенческие организации и для школы, и для жизни / К. К. Эрнандес // *Университетские инновации: опыт Высшей школы экономики* / под ред. Я. И. Кузьминова. - М.: ГУ ВШЭ, 2007. - С. 259-268.
6. Amnesty International. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/1998>.
7. Best Buddies. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/126669>.
8. Canadian Voice of Women for Peace. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/49538>.
9. Council For Exceptional Children. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/2050>.
10. DECA. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/1786>.

11. *Dream Corps Canada*. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/16743>.
12. *Enactus*. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.enactus.ca>.
13. *Free the Children*. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/126313>.
14. *Habitat for Humanity*. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/126509>.
15. *Heart 4 Heart Charity*. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.heart4heart.ca>.
16. *International Association of Exchange for Technical Experience*. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/116338>.
17. *International Justice Mission*. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/2868>.

References:

1. Gryga, I. Andetal. (200) *Dosvid volonters'koi' roboty ta naprjamy i'i' vdoskonalennja. Social'na robota v Ukrai'ni: pershi kroky*, pp. 145–173.
2. Stebbyns, R. A. (2000) *Svobodnoe vremja: k optimal'nomu stylu dosuga (vzgljad yz Kanady)*. Sotsis.
3. Dmytruk, D. A. (2004) *Molod' na porozi samostijnogo zhyttja*. Kyiv: Derzhavnyj in-t problem sim'i' ta molodi.
4. Bolotova, A. K. (2007) *Chelovekyvremjapoznanyy, dejatel'nosty, obshhenyy*. Moscow: GU VSHE.
5. Ernandes, K. K. (2007) *Studencheskiye organizacyy y dlja shkolyy, y dlja zhyzny. Unyversytetskiye ynnovacyy: opyt Vyyshej shkolyy ekonomyky*. Moscow: GU VSHE.
6. *Amnesty International*. Available at: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/1998>.
7. *Best Buddies*. Available at: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/126669>.
8. *Canadian Voice of Women for Peace*. Available at: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/49538>.
9. *Council For Exceptional Children*. Available at: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/2050>.
10. *DECA*. Available at: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/1786>.
11. *Dream Corps Canada*. Available at: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/16743>.
12. *Enactus*. Available at: <http://www.enactus.ca>.
13. *Free the Children*. Available at: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/126313>.
14. *Habitat for Humanity*. Available at: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/126509>.
15. *Heart 4 Heart Charity*. Available at: <http://www.heart4heart.ca>.
16. *International Association of Exchange for Technical Experience*. Available at: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/116338>.
17. *International Justice Mission*. Available at: <https://www.ulife.utoronto.ca/organizations/view/id/2868>.